

Frits Maas

Aan m'n hoela

A6-A9, even een time-out. De val van het kabinet Balkenende II, eind juni 2006, voorkwam de besluitvorming in Den Haag rond de aanleg van een weg vlak langs het Naardermeer en dwars door de Vecht- en de Geinstreek. Het idee kan even de la van Rijkswaterstaat in. Tunnel of niet, raar voorstel. Nederland kennisland, daar moest het volgens Balkenende II heen. Het kabinet gaf hoog op van innovatief denken. Maar wat betreft de mobiliteit zat men vast aan oude patronen. Muurvast: mobiliteit moet, meer mobiliteit is een gegeven en meer asfalt, meer wegen is het antwoord op de voortdurend toenemende congestie. Verkeersdeskundigen en dagelijkse weggebruikers vertellen al langere tijd, dat het allemaal niet helpt, dat het alleen maar leidt tot moeilijkheden een stukje verderop. Soms lijkt het gebrek aan innovatief denken gevaarlijk veel op bewust gehanteerd autisme.

Die la van Rijkswaterstaat moeten we goed in de gaten houden. Hij is tijdbestendig en kan op bestelling open en dicht. Welke kant het opgaat, hangt uiteraard mede af van de verhoudingen binnen een nieuw kabinet en de Tweede Kamer. Na de ervaringen van de afgelopen maanden is het goed niet bij voorbaat te vertrouwen op alle verhalen over rentmeesterschap, over cultureel en natuurlijk erfgoed. Het belang van grondige afstemming en besluitvorming in de regio (de 'stroomlijnvariant' in dit geval) dreigde als onbeduidend aan de kant te worden gezet. Optimistische bezoeken van politici aan het Naardermeer (fotootje maken, camera's laten draaien, snel weer wegwezen) blijken soms weinig met intenties, met beleid te maken te hebben. Let altijd op de schone schijn.

Een opmerkelijk breed front van tegenstanders van de aanleg van de A6-A9 heeft het inmiddels begrepen: ergens moet het ophouden. Men wil zich als bewoner van Amsterdam, als bewoner van de Gein- en Vechtstreek, als wandelaar en fietser, als natuurliefhebber niet langer laten wegzetten. Men wil niet langer onbeduidende spelers zijn in een groot geheel, waarin uiteindelijk toch weer de economie domineert. En in georganiseerd verband laten de natuur- en milieubescherming en tal van bewonersgroepen merken zich niet van de wijs te brengen door het vermeende maatschappelijk belang van een rechte lijn Almere – Schiphol.

Natuur en landschap, de laatste restjes rust en ruimte vormen in een al volop door wegen, bebouwing en (vliegtuig)lawaai gedomineerde omgeving óók een maatschappelijk belang.

De standpunten zijn inmiddels ingenomen, de argumenten grotendeels gewisseld. Misschien is het daarom in een volgende ronde niet eens zo nodig de messen verder te slijpen. Genoeg is genoeg. De A6-A9 is gewoon een weg te ver. Afblijven, domweg afblijven, omdat je niet alles kunt inpikken ter wille van de nooit te stillen honger naar mobiliteit. Daarom maar geen brave handtekeningen-acties meer, geen kindertjes met ballonnen, geen nachtwandelingen voor het goede doel. Hijsse en Nescio, de nostalgie, even laten rusten. De huidige generatie Bekende (en minder bekende) Nederlanders is heel goed in staat het onheil onder woorden te brengen. Daarom ook maar niet al te veel energie verspelen aan inspraakrondes, 'constructief overleg', 'win-win-situaties', compenserende en mitigerende maatregelen en al die rimram uit het poldermodel. En vooral niet, op het laatste moment, één-tweetjes tussen topbestuurders.

Het kan allemaal eenvoudiger. Je moet blijvend duidelijk maken dat je het vertikt, dat je niet meedoet, dat het zo niet kan, dat je het verdomt. Zoals Natuurmonumenten, fervent voorstander van het harmoniemodel: 'Voor ons is een A6-A9, in welke vorm dan ook, onbespreekbaar.' Klare taal, waaraan werd toegevoegd, een eventueel kabinetsbesluit ten gunste van de A6-A9 tot aan het Europese Hof te zullen aanvechten. Als het moet, dan maar oorlog! En het moet, als het niet anders kan.

De A6-A9 is een test-case. Als de natuur- en landschapsbescherming dit verliest, is dat een signaal aan de auto- en asfaltlobby en al die daarvoor gevoelige wethouders, burgemeesters en ministers om nog maar eens flink uit te halen. Vooral omdat in een breed politiek scala de noodzaak tot economische groei zo dominant aanwezig blijft. Het idee van de A6-A9 laat inmiddels mooi zien, hoe die groei natuur, milieu en landschap steeds verder uitholt. Officieel is er sprake van 'ontkoppeling': (economische) groei zou de laatste jaren het milieu niet verder aantasten. 'Aan m'n hoela', zou je vroeger zeggen.

Frits Maas

 Kuipershaven 192, 3311 AM Dordrecht
 e-mail: f.w.maas@zonnet.nl